

TOPLUMSAL OLAYLARDA SOKAKTA YAŞAYAN HAYVANLARI KORUMAK

Vegan Derneği Türkiye

www.tvd.org.tr | 2025

Sokakta yaşayan hayvanlar, toplumsal olaylar sırasında kalabalık gruplar arasında kalabilir, kolluk kuvvetleri tarafından kullanılan biber gazı, ses bombası vb. müdahale araçlarından etkilenebilir.

Bu rehber, hayvanların korunması için alınabilecek önlemleri içermektedir ve bireylerin toplumsal olaylar sırasında sokakta yaşayan hayvanları nasıl koruyabileceklerini açıklama amacıyla hazırlanmıştır.

Sokakta yaşayan hayvanlar, kamusal alanda gerçekleşen toplumsal olaylardan en çok etkilenen gruplardandır. Onları risklerden korumak için önceden hazırlıklı olmak, acil durumlarda hızlı müdahale etmek ve sonrasında rehabilitasyon süreçlerini desteklemek gerekir. Bu durum, ciddi fiziksel ve psikolojik travmalara yol açabilir.

Unutmayın: Her küçük çaba, bir hayatı kurtarabilir.

Toplumsal Olayların Öncesinde Ne Yapmalı?

I. ADIM: ÖRGÜTLENME

Gönüllü Ağına Dahil Olmak

Gönüllülerin birbirleri ile iletişim halinde olacakları ve hayvanlar için çalışabilecek mahalle ölçeğinde ekipler oluşturulmalıdır.

Ekibin, toplumsal olaylar sırasında hayvanları korumak için hızlıca organize olabilecek kapasitede olmasına dikkat edilmelidir.

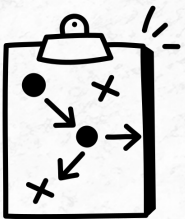
Bilinçli Farkındalık Oluşturmak

Toplumsal olayların ortaya çıkabileceği durumlar için mahalle gruplarında sosyal medya veya diğer iletişim araçları aracılığıyla bilinçlendirme çalışmaları yürütülmelidir.

Bilinçli bir farkındalık hem gönüllülerin olaylar sırasında etkili çalışabilmesini sağlar hem de daha fazla hayvanın toplumsal olaylar arasında kalıp zarar görmesini engeller.

Acil Durum Planı Yapmak

Toplumsal olaylar birden gelişebilir veya ölçekleri çok hızlı bir şekilde büyüyebilir. Önceden hazırlıklı olmak için gönüllü ekipler herkesin katılımıyla birlikte hayvanları risklerden korumak üzere acil durum planı hazırlamalıdır.

Acil durum planındaki her bir uygulama adımı için gönüllü ekibinde işbölümü yapılması önemlidir.

II.ADIM: HAZIRLIK

Toplumsal Olay Öncesinde Bilgi Toplamak

Kalabalık grupların bir araya gelmesini gerektirecek miting/eylem/yürüyüş vb. gibi bir toplumsal olay planlandığı duyulduğunda, yerel haber kaynakları veya sosyal medya takibi yaparak zaman ve yer hakkında bilgi edinilmeli ve önceden hazırlanmış olan acil durum planı koşullara göre uyarlanmalıdır.

Hayvanları Kayıt Altına Almak

Sokakta yaşayan hayvanların mikroçip ve küpe yoluyla kimliklendirilmeleri, özellikleri ayırt edilecek şekilde çekilen fotoğraflarının ve bilgilerinin kayıt altına alınması olaylar sırasında hangi hayvanların güvende olduğunu, hangilerinin kayıp veya tehlikede olduğunu anlamayı ve kayıpları bulmayı kolaylaştırır.

Acil Durum İletişim Bilgilerini Toplamak

Toplumsal olaylar sırasında ve sonrasında hayvanlar için ihtiyaç olabilecek bazı oluşumların ve kurumların iletişim bilgileri ve adresleri not edilmelidir.

Acil Durumlarda Destek Sağlayabilecek Kurumlar:

- Hayvanlarla çalışan yerel gönüllü oluşumları
- Çevre ve hayvan odaklı yerel dayanışmalar
- Yerel veteriner klinikleri
- Hayvan hakları dernekleri
- Hayvan ambulansı
- Belediye hayvan destek birimi

III.ADIM: UYGULAMA

Su ve Mama Tedariğini Planlamak

Toplumsal olaylar başladığında geçici barınma alanlarında olan veya gönüllülerce alandan tahliye edilen hayvanların temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere, belirli bir süre yetecek kadar stok olaylar öncesinde hazırlanmalıdır.

Riskli Bölgeleri Tespit Etmek

Sokakta yaşayan hayvanların sık bulunduğu alanlar (parklar, sokak köşeleri, çöp alanları) toplumsal olayların gerçekleşeceği noktalara yakınsa, bu bölgelerdeki hayvanların güvenliği için plan yapılmalıdır.

Kaçış ve Geçici Barınma Alanları Oluşturmak

Toplumsal olaylar başladığında tüm hayvanları alandan tahliye etmek için yeterli zaman olmayabilir. Bu nedenle olayların gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğu kamusal alanların çevrelerinde (meydanlar, büyük parklar, toplanma alanları vb.) sokaklar onlar için yeniden güvenli olana kadar hayvanların geçici süreyle barınabileceği bahçesi bulunan konutlar, boş dükkanlar, apartman girişleri vb. gibi alanlar etüt edilmelidir.

Toplumsal olayların gerçekleşeceği düşünülen alanlara yakın bölgelerdeki mama ve su kapları güvenli alanlara taşınmalıdır. Böylelikle hayvanlar doğal olarak alandan uzaklaşma eğilimi gösterecektir.

Toplumsal Olaylar Sırasında Ne Yapmalı?

Hayvanları Alandan Uzaklaştırmak

Hayvanlar yüksek ses ve kalabalık insan grupları sebebiyle yoğun bir stres yaşayacaktır. Kolluk kuvvetlerinin müdahale ederken kullanabileceği biber gazı, ses bombası, plastik mermi veya basınçlı su gibi müdahale araçlarından doğrudan fiziksel olarak zarar görebilir. Bu sebeple hayvanları alandan uzaklaştırmak ve güvenli bir alana yönlendirmek öncelik olmalıdır.

Hayvanları tahliye ederken sakın ve yavaş hareket edilmeli, hayvanların yaşadığı stresi artıracak olan bağırarak, korkutmak, zorla yakalamaya çalışmak vb. gibi davranışlardan olabildiğince kaçınılmalıdır.

İlk Müdahalenin Önemi

Hayvanların ilk müdahalelerini alanda yapılması gerektiğinde kimyasal maddelerden etkilenmiş olan hayvanların göz ve burun bölgeleri insanların kullanımına uygun olan oranda hazırlanmış antiasitli su ile yıkanarak zarar verici maddelerden arındırılmalıdır ancak solunum yollarına zarar verebilecek kimyasal (sabun vb.) ya da başka bir sıvı (süt vb.) kullanılmamalıdır.

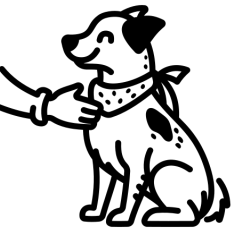

Fiziksel olarak zarar görmüş hayvanların durumları, uzman olmayan kişilerce değerlendirilemez. Uzman olmayan biri için ilk bakışta tespit edilmesi güç olan iç kanama gibi ciddi bir sağlık sorunu olabileceği ihtimali unutulmamalı ve zarar görmüş hayvanlar olabilecek en hızlı şekilde, güvenli alandaki en yakın veteriner kliniğine götürülmelidir.

Belirtiler:

- Gözlerde sulanma, kızarıklık
- Aşırı salya, burun akıntısı
- Hapşırma, nefes darlığı
- Saklanma, yönsüzce kaçma, titreme
- Hareketsizlik veya saldırganlık
- Yaralanma, topallama

Hayvanları Sakinleştirmek

Strese girmiş hayvanların sakinleşmelerini sağlamak için ani hareketlerden ya da yüksek sesle konuşmaktan kaçınılmalıdır.

Hayvanların daha önceden tanıdıkları insanların yanında daha rahat olabileceği unutulmamalıdır.

Toplumsal Olayların Sonrasında Ne Yapmalı?

Kayıp Hayvanları Tespit Etmek

Toplumsal bir olay sonrası yerel gönüllüler, bölge sakinleri ya da esnaf tarafından kayıp olan hayvanlar belirlendiğinde hızla gönüllü ağı ve yerel dayanışmalar üzerinden kayıp ilanları paylaşılabilir. Kayıp ilanlarında hayvanların ayırt edici özelliklerine (yüzü ve bedeni net bir şekilde görünen fotoğrafı, küpe bilgisi, kulak ucu, varsa çip, tasma rengi vb.) yer verilmesi o hayvanın bulunmasında son derece önemli.

Kayıp ya da yaralı olarak bulunan hayvanlar başkaları tarafından korumaya alınmış ya da veteriner kliniklerine götürülmüş olabilir. Bu amaçla yereldeki iletişim ağlarına ulaşmak kadar yakın çevredeki kliniklerle iletişime geçilmesi de önerilir. Bölgede haber alınamayan ya da bulunamayan bireyler için belediye bakım evlerine alınmış olma ihtimaline karşı bu kurumlarla da iletişim kurulması gerekebilir.

Uzun Vadeli Destek Sağlamak

Toplumsal olaylar sırasında yaralanan hayvanların tedavisi için destek kampanyaları başlatılabilir. Olaylardan etkilenen hayvanlar için geçici veya kalıcı yuva bulmak üzere mahallelerdeki gönüllü ağları etkin bir biçimde kullanılmalıdır.

Bilinçlendirmeye Devam Etmek

Toplumsal olaylarda hayvanların güvenliğini sağlamak yalnızca bir grup gönüllünün yükümlülüğü değildir. Yalnızca kamusal alanı kullanan insanların değil hayvanların güvenliğini sağlamanın da yerel yönetimlerin sorumluluğunda olduğu unutulmamalı, yerel yönetimlerden hayvanların güvenliği konusunda çalışmaları ve acil durumlar için plan yapmaları talep edilmelidir.

Toplumsal olaylar sonrasında gönüllüler hayvan haklarının daha geniş kitlelere ulaşması için mahalle ölçeği öncelenerek eğitimler ve etkinlikler organize etmeye devam etmeli, diğer ekipler tarafından yapılan etkinliklere destek vermelidir.

GÖNÜLLÜ OLMAYAN KİŞİLER HAYVANLAR İÇİN NELER YAPABİLİR?

Bireysel Olarak Katkı Sağlamak

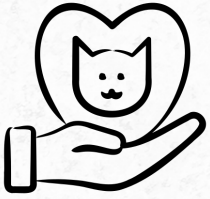
Toplumsal olayların içinde bulunan veya tanık olan kişiler, bireysel inisiyatif alarak hayvanların can güvenliklerinin sağlanması için hayvanlar için çalışan ekiplere destek olabilir.

İhtiyaç Malzemesi Desteği Vermek

Bireyler yanlarında bulunabilecek ilk yardım malzemeleri ile destek gereken hayvanların ilk müdahalelerine destek olabilir.

Hayvanları Düşünerek Dikkatli Davranmak

Hayvanların kaçış yollarını kapatmamaya özen göstermek, hayvanların yaşam alanlarından uzak durmak, kalabalıkların hayvanların sığındığı alanlara doğru yönelmemeleri konusunda telkinde bulunmak veya hayvanların kalabalıklar arasında sıkışmasını engellemeye çalışmak gibi adımlar hayvanların güvenliğinin sağlanması açısından oldukça kritiktir.

Gerektiğinde Yardım Çağırarak

Tehlikede olan, yaralanmış veya strese girmiş bir hayvan ile karşılaşıldığında hayvanın güvenliğinin sağlanması için yetkili veya gönüllülerden yardım istenmelidir.

Vegan Derneği Türkiye

Konaklar, Levent, Akçam Cd 11/5 D:4
34122 Beşiktaş/İstanbul

www.tvd.org.tr | tvd@tvd.org.tr

0850 885 3400